

אני נופל וקם...

התמודדות עם משברים בעין יהודית

את היחידה הבאה נקשר לציפון התקופה אותה נתחיל השבוע- ימי החורבן הנקראים גם ימי "בין המצרים". אלו הימים שבין י"ז בחודש תמוז, בו נפרצה חומת ירושלים העתיקה, כתחילתו של התהליך שהסתיים בט' באב [בעוד שלושה שבועות] בו נחרבו שני בתי המקדש ועם ישראל יצא לגלות. הגלות הראשונה ארכה 70 שנה ואז עמנו חזר לארצו ובנה את הבית השני. הגלות השנייה החלה לפני כ-2000 שנה, ואת סיומה התחלנו לראות לפני 72 שנה בהקמת מדינת ישראל. התרבות בה אנו חיים עלולה להשריש בכל אחד מאיתנו תפיסה לפיה המושג "הצלחה" שייך רק למושלמים, וברגע שאדם נכשל הוא מאבד את ערכו ונשלח לבחור כיוון אחר. החברה עסוקה לא מעט ב'עריפת ראשים' ונוצרת תחושה שאין מקום לטעויות ולנפילות, ולכל אחד ניתנת הזדמנות אחת בלבד להוכיח את עצמו. במפגש זה נבקש לטעון שאין זה כך, הצלחה ומנהיגות אישית אמיתית נמדדת דווקא ברגעי משבר, בנקודות בהם מתגלה כישלון. אין כל פגם בכך שלעיתים אנו כושלים ולא משיגים את היעד הנדרש. איננו מושלמים והדרך להצלחה רצופה כישלונות. השאלה הגדולה היא איך מתבוננים על הנפילות. מבט במקורות מתברר שהכישלון הוא חלק מהסיפור שלנו כעם, אדם דגול נמדד בצורת ההתבוננות שלו על אותם ליקויים והאופן בו הוא בוחר להתמודד איתם. כיצד לא לחוש תבוסה בגלל מעידה? והאם ניתן אפילו להשתמש בה כדי להתקדם? על כך ביחידה הבאה.

1

תנ"ך, חומש בראשית, פרק כ"ו

וַיִּגְדַּל, הָאִישׁ; וַיֵּלֶךְ הַלֹּחֵף וַגְּדַל, עַד כִּי-גָדַל מְאֹד.. וַיִּקְנְאוּ אֹתוֹ, פְּלִשְׁתִּים.. וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ, אֶל-יִצְחָק: לָךְ, מַעֲמֹנָה, כִּי-עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ, מְאֹד. וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם, יִצְחָק; וַיֵּחֵן בְּנַחַל-גְּרָר, וַיֵּשֶׁב שָׁם. וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיַּחְפֹּר אֶת-בְּאֵרֵת הַמַּיִם, אֲשֶׁר חָפְרוּ בְיַמֵּי אַבְרָהָם אָבִיו, וַיִּסְתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים. וַיַּחְפְּרוּ עַבְדֵי-יִצְחָק, בְּנַחַל; וַיִּמְצְאוּ-שָׁם--בְּאֵר, מַיִם חַיִּים. וַיְרִיבוּ רֹעֵי גְרָר, עִם-רֹעֵי יִצְחָק לֵאמֹר--לָנוּ הַמַּיִם; וַיִּקְרָא שֵׁם-הַבְּאֵר עֵשֶׂק, כִּי הִתְעַשְׂקוּ עִמּוֹ. וַיַּחְפְּרוּ בְּאֵר אַחֶרֶת, וַיְרִיבוּ גַם-עָלֶיהָ; וַיִּקְרָא שְׁמָהּ, שְׁטֵנָה. וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם, וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֶרֶת, וְלֹא רָבוּ, עָלֶיהָ; וַיִּקְרָא שְׁמָהּ, רְחֹבוֹת, וַיֹּאמֶר כִּי-עֲתָה הִרְחִיב ה' לָנוּ, וּפְרִינוּ בְּאֶרֶץ.

← יצחק אבינו ממשיך את מפעל חייו של אביו אברהם. הוא מצליח מאד, ומתעשר באופו בלתי רגיל. כחלק מהעניין הוא חופר בארות מים לשתייה, השקיה ומרעה. התושבים המקומיים "אינם שמחים בשמחתו", מתנכלים אליו ומגרשים אותו פעם אחר פעם. [מזכיר מעט את היהודי הנווד בעולם, שבכל מקום שאליו הגיע והצליח- הוא גר אחריו שנאה, אנטישמיות ויחס שלילי].

← מעניין שיצחק קורא לבארות על שם הקושי שהיה לו. לבאר הראשונה הוא קורא עשק כי התעסקו עמו ולבאר השנייה 'שטנה' על שם היחס העוין שקיבל. מה לדעתכם פשר העניין לקרוא לבארות מים על שם הצרות? מה מבטאת "מציאת המים"?

2

באופן מעניין ניתן לראות כי הרמב"ן [באותו 'נ']- רבי משה בן נחמן], מפרש את סיפור הבארות כמשל לבתי המקדש העתידיים שייבנו וייחרבו, קראו את הפסקה הבאה.

רמב"ן [רבי משה בן נחמן, 1270 - 1194, ספרד] על בראשית כו כ

"ויקרא שם הבאר עשק" - .. יש בדבר ענין נסתר בתוכו כי בא להודיע דבר עתיד כי "באר מים חיים" ירמוז לבית אלקים אשר יעשו בניו של יצחק, ולכן הזכיר באר מים חיים.. וקרא הראשון עשק ירמוז לבית הראשון אשר התעשקו עמנו ועשו אותנו כמה מחלוקות וכמה מלחמות עד שהחריבוהו, והשני קרא שמה שטנה.. והוא הבית השני שקרא אותו כשמו.. והשלישי קרא רחובות הוא הבית העתידי שיבנה במהרה בימינו והוא יעשה בלא ריב ומצה והא-ל ירחיב את גבולנו...

← נראה כי הסיפור האישי של יצחק אבינו הוא במקום מסויים הסיפור שלנו כעם. יצחק מלמד אותנו שאפשר אולי להתעלם מהקשיים ולהמשיך הלאה, אבל ניתן גם לראות בצרות משהו שמאתגר אותי ומסייע לי לפרוץ קדימה. במובן זה הקושי הוא בעצמו מה שבונה אותי, ועל כן אחר שארע אני לא מתכחש אליו אלא רואה בו מנוף לגדילה. דווקא מתוך המריבות מגיע בסוף יצחק להרווחה הרבה יותר גדולה מאשר בלעדיהן. זה כל מהותו של יצחק שקרוי על שם העתיד, לא צחק בעבר או צוחק בהווה, אלא יצחק. השם שלו מבטא את האמונה הגדולה שמתוך כל המהמורות והמכשולים צחוק גדול עתיד להתפרץ.

← קיימו ביניכם סבב, ונסו לחשוב על דוגמאות בחיים שלכם שדורשות את הגבורה וההתעקשות הזאת.

← גם אנחנו זקוקים לתכונה הזו של יצחק. בדרך כלל אנחנו יותר מתלהבים מפורצי הדרך הראשונים, מממציאי הסטרט-אפים למיניהם. אבל לא מספיק להיות איש חזון ולהמציא רעיון, צריך לדעת גם להוציא את החזון אל הפועל, להגשים אותו במציאות, וזה דורש הרבה עבודה סיזיפית, הרבה אמונה והתגברות, התמסרות, עקשנות וירידה לפרטים.